

BISBAT D'URGELL

ARXIU DE L'ESGLÉSIA D'URGELL
URGELLENSIS ECCLESIAE ARCHIVIA

ÍNDIX

1.	SITUACIÓ GEOGRÀFICA I CONTEXT HISTÒRIC.....	1
2.	ELS ORGANISMES PRODUCTORS	
	El Capítol.....	2
	La Diòcesi.....	4
3.	UBICACIÓ DELS ARXIUS AL LLARG DEL TEMPS.....	6
4.	LA SEU ACTUAL DELS ARXIUS	
	DE L'ESGLÉSIA D'URGELL.....	8
5.	ORGANITZACIÓ DELS FONS	
	Arxiu Capitular d'Urgell, ACU.....	10
	Arxiu Diocesà d'Urgell, ADU.....	21
	Arxius Parroquials d'Urgell, APU.....	28
6.	NOTES SOBRE ALGUNS FONS.....	34
7.	DADES PRÀCTIQUES I SERVEIS.....	39

1. SITUACIÓ GEOGRÀFICA I CONTEXT HISTÒRIC

La diòcesi d'Urgell, pertanyent a l'Església Catòlica, està formada majoritàriament per territoris de la província de Lleida així com alguns de Girona a la part nord-oriental i per tot el territori del Principat d'Andorra, ocupant actualment una superfície total de 7630 km². La distribució geogràfica li confereix la particularitat de ser l'única diòcesi que abasta territoris de dos països diferents: Andorra i Espanya. Trobem a més una altra curiositat gairebé única al món i que tan sols comparteix amb l'Estat del Vaticà, i és que el bisbe de la diòcesi és també cap d'Estat. El bisbe d'Urgell n'és també copríncep d'Andorra juntament amb el cap d'Estat francès qui ostenta el mateix títol. Les raons per a l'existència d'aquestes circumstàncies especials, no són sinó una rica i complexa herència històrica, a on els importants comtats medievals pirinencs, la majoria fronterers amb França, van fer d'aquest territori cruïlla, generador de riquesa així com també de cultura i tradicions.

Les albors del segle VI dC. van marcar els inicis d'aquesta diòcesi. L'any 531, el bisbe Just (primer bisbe d'Urgell conegut) va assistir al Concili II de Toledo, de manera que podem suposar que des de llavors fins al present, la diòcesi d'Urgell ha estat testimoni del succeir de molts esdeveniments històrics. No és sinó a finals del segle IX, amb la introducció del monaquisme al territori, quan la producció documental pren relleu i és aquest el segle del qual es conserva el document original datat més antic d'Urgell i així mateix de Catalunya: es tracta d'un pergamí de l'any 815 originari del monestir de Codinet (actualment desaparegut) en el qual s'hi descriu la compravenda d'un terreny. Des d'aquest any fins al present, els Arxius de l'Església d'Urgell (Arxiu Capitular i Arxiu Diocesà) han anat recopilant i conservant gran quantitat de documentació generada per dos organismes ben diferenciats entre ells però alhora relacionats i interdependents: El Capítol Catedralici i la Diòcesi els quals donen nom a cada Arxiu.

La seu de la diòcesi d'Urgell es troba a la ciutat de La Seu d'Urgell, al Pirineu de Lleida. La localitat, que compta en l'actualitat amb una població d'uns 12.000 habitants, és capital de la comarca de l'Alt Urgell i és a on es localitzen els Arxius de l'Església d'Urgell, objecte de la present Guia.

2. ELS ORGANISMES PRODUCTORS

El Capítol Catedralici: es pot definir actualment com el col·legi de sacerdots (canonges) encarregat de celebrar els actes litúrgics més solemnes d'una catedral. Tot i això, durant segles passats aquest organisme que va tenir diverses tipologies segons la seva forma d'organització (regular o secular) o segons el rang al qual estigués adscrit (catedralici, col·legial o parroquial), va mantenir un gran poder econòmic i social inimaginable als nostres dies. Tant el Bisbe com el Capítol van exercir en aquella època de senyors feudals sobre algunes poblacions, motiu pel qual tingueren un poder sobre les mateixes i de les quals van obtenir els corresponents beneficis econòmics i recursos materials. A més, els canonges del Capítol Catedralici de La Seu d'Urgell van tenir el dret de representació a les Corts Catalanes, arribant a ser cinc d'ells presidents de la Generalitat de Catalunya entre els quals podem destacar Pau Claris i Casademunt entre els anys 1638 i 1641. Aquesta influència social, política i econòmica va ser emprada pel Capítol en nombroses ocasions amb l'objecte de la creació d'institucions educatives i pietoses, atenent així pastoralment i social la població.

Tot i que la institució de la Canònica de Santa Maria d'Urgell existia ja des de temps antics, la seva nova instauració i dotació va tenir lloc el 18 de novembre del 1010 sota l'episcopat de Sant Ermengol. Així durant tota l'època medieval i fins al Concordat de 1851, el Capítol va exercir el senyoriu temporal sobre algunes poblacions, circumstància que va quedar reflectida en la documentació conservada de caràcter jurisdiccional.

El Capítol Catedralici va ser l'organisme productor de la documentació de l'Arxiu Capitular, que té començament al segle IX. A més de ser rica per la seva activitat litúrgica, també ho va ser per la seva importància civil i socioeconòmica, constituint una valuosa font de informació sobre el modus de vida, costums i comportament social d'èpoques pretèrites. Actualment, l'activitat documental del capítol es limita a la generada per l'acció litúrgica i del mateix edifici de la catedral.

Dins l'Arxiu Capitular d'Urgell (d'ara endavant anomenant ACU), hi trobem dos fons especials que, encara que no van ser directament produïts pel Capítol Catedralici, es van incorporar a l'Arxiu Capitular on actualment es custodien.

El primer és el corresponent a la Comunitat de Beneficiats de la Capella de la Pietat. Tot i no dependre pròpiament del Capítol Catedralici i malgrat tenir estatuts propis, els preveres beneficiats pertanyents a aquesta comunitat servien en el culte a la catedral i ajudaven els canonges en els actes culturals, especialment després de la secularització de la canònica el 1592. Des dels seus inicis van formar una comunitat amb autonomia pròpia a banda de la comunitat capitular. L'any 1379 els canonges van cedir el seu antic menjador que va ser destinat com a seu d'aquesta comunitat de Beneficiats. Posteriorment, el 1534, van aixecar la seva pròpia capella, la de la Pietat, la qual es va erigir com a seu definitiva de la comunitat de Beneficiats i que es troba al lateral oest del claustre de la catedral. Al mes de maig del 2022 aquesta capella va ser inaugurada de nou després d'una profunda restauració. Actualment forma part del Museu Diocesà d'Urgell i hi destaca un magnífic retaule renaixentista així com altres nombroses obres d'art. Corporativament, la Comunitat de Beneficiats va mantenir la seva autonomia, per la qual cosa van generar el seu propi Arxiu fins a la seva desaparició com a entitat, a finals del segle XIX. Va ser llavors quan es van dipositar els seus fons a l'Arxiu Capitular d'Urgell. Possiblement el volum de la seva documentació era superior a la que ens ha arribat fins als nostres dies però amb tot, la que es custodia és força significativa i rellevant. És per aquest motiu que aquests documents no es consideren com la totalitat de l'Arxiu dels Beneficiats de la Pietat, sinó simplement uns fons procedents d'aquest arxiu, dipositats a l'Arxiu Capitular d'Urgell.

El segon dels fons que reuneix l'ACU i que no va ser produït pel Capítol Catedralici és el corresponent al Santuari de Nostra Senyora de Caldes de Boí. Anteriorment a la Guerra Civil espanyola es van dipositar a l'Arxiu Capitular d'Urgell uns tretze pergamins i dos quaderns juntament amb alguns altres documents solts. Durant aquest conflicte militar es van preservar a la Biblioteca de Catalunya per tornar, un cop finalitzada la guerra, a l'ACU.

La Diòcesi: és el segon gran organisme productor de documentació. De la mateixa manera com acabem d'explicar amb el Capítol, la diòcesi va exercir en el passat una influència molt més extensa de la que actualment posseeix (restringida a l'àmbit religiós, a l'educatiu o al cultural).

Serveixin d'exemple a aquesta afirmació, els registres sacramentals duts a terme per les parròquies des de finals del s. XV o inicis del XVI, que constitueixen avui dia l'única font d'informació censal especialment útil per al camp dels historiadors socials i dels genealogistes, degut al fet que fins a finals del s. XIX no van sorgir els registres civils. Els fitxers parroquials són els escenaris privilegiats de l'estudi de l'evolució familiar. Igualment, els registres sacramentals també són molt útils per a conèixer aspectes relacionats amb l'art, la història econòmica i social de les comunitats i la demografia. La documentació de l'Arxiu Diocesà d'Urgell s'inicia al segle XIII (amb un registre episcopal de l'any 1296), encara que no s'organitza com a arxiu pròpiament fins a finals del segle XIV.

En temps medievals el bisbe de la diòcesi exercia domini senyorial sobre algunes poblacions, fet que li reportava béns per al seu suport i el de l'Església. Aquesta circumstància era coneguda com a "Mensa Episcopalis". El dit domini també incloïa territoris d'Andorra. Amb el pas del temps el comte de Foix, sud de França, va discutir aquest privilegi i l'any 1278 es va arribar a un acord amb la signatura del document conegut com a pariatge. A partir d'aquell moment el règim de les valls d'Andorra va ser compartit pel comte de Foix (actualment ocupa el seu lloc el president de la república francesa) i pel bisbe d'Urgell, motiu pel qual aquest també s'anomena copríncep d'Andorra. Recentment aquest règim medieval ha mudat en una Constitució moderna que va ser aprovada en referèndum pel poble andorrà el 14 de març de 1993.

El naixement dels arxius diocesans, aquells que recullen la documentació produïda pel bisbe, la seva Cúria i els sacerdots i organismes diocesans, entre els quals hi són les parròquies amb els seus respectius arxius parroquials, té lloc cap al segle XVI, arran de les disposicions establertes pel Concili de Trento i per la Reial Cédula de 12 de Juliol de 1564 de Felip II. Per raó del seu establiment posterior en el temps, els Arxius Diocesans no conserven documentació tan antiga com els Capitulars. Tot i això i segons s'acaba d'esmentar, la seva importància documental és molt rellevant.

A l'Arxiu Diocesà d'Urgell, (d'ara endavant anomenat ADU), hi ha un fons que, encara que la Diòcesi no ha estat el seu organisme productor, es conserva dins d'ell en haver estat afegit a la seva col·lecció al llarg del temps. És el cas del fons dels Dominics els quals van fundar el seu convent el 1273 a La Seu d'Urgell i hi van perdurar fins a la seva exclaustació.

Els membres de l'orde de Predicadors van sortir d'aquesta ciutat vers l'any 1822 i es van emportar alguns documents els quals van ser dipositats a la parròquia de Sant Julià de Lòria, Andorra. L'any 1921 el bisbe Justí Guitart en el context d'una Visita Pastoral a aquesta població andorrana, va ordenar que els documents dels Dominics passessin als Arxius d'Urgell. Primerament van ingressar els seus pergamins; transcorreguts molts anys es van reintegrar també els restants documents conservats i van quedar custodiats fins avui a l'Arxiu Diocesà d'Urgell. Aquesta resta documental dels Dominics d'Urgell es troba constituïda per Pergamins, Llibres d'Instruments Jurídics, Llibres d'Índexs d'Escriptures i altres Llibres Impresos.

Fig. 1 Palau Episcopal, Arxiu i Catedral d'Urgell amb el Pirineu com a fons.

3. UBICACIÓ DELS ARXIUS AL LLARG DEL TEMPS

Les primeres notícies de la ubicació de l'ACU ens parlen de la seva existència a les dependències de la sagristia de l'antiga catedral, moment en què la documentació s'emmagatzemava dins d'arquetes i caixes segurament de fusta, ordenades pels índexs del notari Pere Tragó. Quan amb el pas del temps, el volum de la documentació va anar augmentant i atesa la circumstància no gaire recomanable que es compartia l'ús arxivístic amb el litúrgic propi de la sagristia, es va decidir al segle XVI construir un petit edifici annex a la catedral, en concret darrere de la capçalera al llevant, el qual es va convertir en la nova seu de l'ACU. Aquesta es dividia en dues sales: una més gran de 54 m² i una altra menor de 13 m². Per a aquesta ocasió es van elaborar uns armaris de fusta, conservats fins al moment present, els quals posteriorment van ser pintats i decorats amb escenes costumistes i esdeveniments històrics rellevants del moment. Els armaris es van pensar de manera que el seu interior s'adaptés al tipus de documentació que haurien de conservar: bé fossin papers, grans pergamins, fitxes, llibres... Tant l'edifici com bona part del mobiliari original es conserven avui dia.

Durant la Guerra Civil espanyola, la Conselleria de Cultura de la Generalitat de Catalunya va ordenar el trasllat de la totalitat de l'ACU a les dependències de la Biblioteca de Catalunya, a efectes de salvaguarda i custòdia, segura del valor del patrimoni cultural esmentat. Acabada la contesa militar, els fons van ser tornats i reintegrats a la seva seu arxivística de l'edifici contigu a la catedral de La Seu d'Urgell.

Com a tercer i darrer emplaçament (abans de la seva ubicació actual), el dia 2 d'octubre de 1977 es van inaugurar unes noves instal·lacions del Bisbat d'Urgell, concretament al tercer pis, en les quals es va adequar un sistema d'arxius compactes que van acollir la documentació de l'ACU.

En el cas de l'ADU, en estar tota la documentació produïda per la Diòcesi, va ser arxivada des dels seus inicis a dependències del Bisbat fins que l'any 1975 tota la documentació d'aquest Arxiu va ser traslladada al quart pis de les actuals oficines administratives al qual es va arranjar també un sistema d'arxius compactes per a la seva conservació.

Arribats a aquest punt s'ha de fer especial menció dels Arxius Parroquials, els quals posseeixen una entitat pròpia i particular en haver estat produïts per cadascuna de les més de 400 parròquies amb les corresponents sufragànies que ha arribat a tenir la Diòcesi d'Urgell al llarg de la seva història. Ens estem referint als registres sacramentals, manuals notariais, capbreus, testaments, censals, llibres de comptes, llibres de processos, llibres de confraries, etc., que cada parròquia va anar generant i conservant de manera individualitzada. D'aquesta manera els criteris de conservació van arribar a ser tan diferents i variats com rectors existiren a cada parròquia al llarg dels anys. Aquesta variabilitat quant a circumstàncies de conservació, va provocar que el 1972 el bisbe Joan Martí i Alanís veiés la conveniència de reunir en un mateix espai tots els arxius parroquials donat el seu estat d'abandó i el perill que corrien de desaparèixer. Conseqüentment, va decretar recollir tots els documents parroquials anteriors al segle XX. La totalitat de la documentació recopilada corresponent a aquests Arxius Parroquials va ser ingressada a l'ADU que, des d'aquell moment, va passar a custodiar-los classificar-los i descriure'ls.

Gràcies a aquesta actuació es va poder salvaguardar la majoria de la producció documental de les parròquies, exceptuant aquella que a causa de variats desastres tant naturals com motivats per l'home (vegeu per exemple la Guerra Civil Espanyola quan es va cremar gran quantitat de documentació), no va aconseguir perdurar fins al present.

Actualment s'està duent a terme un projecte de digitalització dels fons parroquials a través d'un escàner zenital, el qual permet la consulta digital de manera presencial a les instal·lacions de l'Arxiu. D'aquesta manera, es contribueix en primer lloc a la conservació, protecció i preservació dels llibres físics, i en segon lloc, a la millora en la facilitat de la consulta a través d'ordinadors disposats a l'ús dels investigadors. Es preveu que, en els propers anys, es culmini la digitalització dels fons parroquials i es pugui continuar amb altres fons de gran interès històric.

És aquest caràcter propi dels Arxius Parroquials el que motiva que siguin considerats un tercer Arxiu dins dels de l'Església d'Urgell: APU o Arxius Parroquials d'Urgell.

4. LA SEU ACTUAL DELS ARXIUS DE L'ESGLÉSIA D'URGELL

Les modificacions de les dependències destinades a conservar la documentació, experimentades al llarg dels segles i acabades de descriure, van culminar recentment amb la inauguració el 10 d'octubre del 2014, de la nova seu de l'ARXIU DE L'ESGLÉSIA D'URGELL.

Seguint amb les millores constants dutes a terme pels seus predecessors, l'actual bisbe d'Urgell, Joan Enric Vives i Sicília, va decidir emprendre el projecte d'unificació d'aquests tres Arxius en un sol edifici que reunís els requisits tècnics i de seguretat més moderns que precisava la documentació. Va ser així com es va escollir l'antiga església de Nostra Senyora dels Dolors, construcció del segle XVIII i contigua al Palau Episcopal, com a nova seu. Calia però, una adequació en profunditat de l'edifici ja que es trobava certament en mal estat. D'aquesta manera, es va resoldre dur a terme una reforma global: a més de l'adequació externa de l'edifici, necessària per a albergar l'arxiu, es va fer especial èmfasi a l'interior i en concret al dipòsit que contindria la documentació.

El cos principal de l'església, l'antiga nau, acull per una banda una gran sala polivalent de 135 m² per a exposicions i/o conferències i per l'altra les sales administratives de l'Arxiu distribuïdes en 3 plantes, que en tenir parets de vidre en la seva gran majoria, permeten la visió de l'interior de l'edifici, tot recordant el seu origen inicial com a església i respectant al màxim el disseny arquitectònic original. La part administrativa inclou despatxos de treball així com una sala de consulta i investigació de 41 m².

Fig. 2 Beatus d'Urgell. Segle X. L'arca de Noé. Fol. 82 v.

5. ORGANITZACIÓ DELS FONS

I. ARXIU CAPITULAR D'URGELL, ACU

Els fons de l'Arxiu Capitular d'Urgell es troben distribuïts en funció de diversos paràmetres com són la temàtica, l'origen o el tipus de document. Atenent a aquesta darrera classificació, l'Arxiu distingeix aquella documentació que es troba en suport de **Pergamins, núm. 1**, enquadernada en **Volums, núm. 2**, i la que es troba en papers solts, **Lligalls, núm. 3**. A continuació, i atenent aquesta vegada al seu origen, es troben dos fons més: el **núm. 4**, corresponent al **Fons de Preveres Beneficiats**, el qual va ser dipositat al segle XIX i el **núm. 5**, corresponent a documentació del **Santuari de Caldes de Boí**.

1. PERGAMINS	DATA	NÚMERO
	805-1879	5.950
1.1 Fons General	823-1824	5.061
1.2 Fons Especials	DATA	NÚMERO
1.2.1 Reials	1207-1615	78
1.2.2 Papals	951-1879	137
1.2.3 Nomenament de bisbes	1257-1970	12
1.2.4 Consagracions d'esglésies	819-1180	40
1.2.5 Pergamins de segell pendent ¹	1256-1663	15
1.2.6 Pergamins en català	1107-1640	46

¹ S'exceptuen d'aquesta classificació tots els pergamins papals que conserven el segell pendent.

1.2.7	Cartes en forma epistolar	1230-1264, XIII	44
1.2.8	Andorra	805-1645	99
1.2.9	Caboet-Castellbò	1095-1513	52
1.2.10	Monestirs	815-1587	
1.2.10.1	Codinet	815-1042	40
1.2.10.2	Sant Andreu de Trespunts	856-1367	8
1.2.10.3	Sant Serni de Tavèrnoles	805-1587	120
1.2.10.4	Santa Cecília d'Elins	910-1454	165
1.2.10.5	Monestirs varis ²	950-1582	33

2. VOLÚMENS

2.1 Cartularis	DATA	NÚMERO
2.1.1 Antics	IX-XIV	2
2.1.2 Moderns	XV-XVIII	2
2.1.3 Obra de la Catedral	X-XIII	2
2.1.4 Sant Serni de Tavèrnoles	IX-XIII	1
2.1.5 Seminari Tridentí Urgell		
llibre actes ³	1592	1
2.1.6 Dominics de Puigcerdà	1444-1571	1
2.1.7 Índex dels Cartularis	IX-XVI	2

² Pergamins que pertanyen o guarden relació amb alguns monestirs la col·lecció dels quals no conserva aquest Arxiu.

³ El papa Climent VII, en l'extinció del monestir de Sant Serni de Tavèrnoles, esdevinguda el 1592, transferí tots els seus béns al Seminari Tridentí d'Urgell, de nova erecció. Aquest volum conté, entre d'altres actes, una còpia de la butlla papal del 13 d'agost de 1592, l'original del qual està desaparegut.

2.2 Activitats del Capítol	DATA	NÚMERO
2.2.1 Estatuts i reglaments Capítol	XVIII-XIX	1
2.2.2 Actes Capitulars	1310-1948	16
2.2.3 Butlles de Beneficis	1735-1815	1
2.2.4 Adjudicacions de Beneficis	XIII-XVIII	7
2.2.5 Registre del Capítol ⁴	1326-1763	49
2.2.6 Correspondència	1555-1836	52
2.2.7 Consuetes	1613-1865	8
2.2.8 Fundacions, índexs	1638-1928	5
2.2.9 Sínodes Moderns	1542-1828	2
2.2.10 Procesos de Visita "Seu Vacant"	1674-1679	1
2.2.11 Obituari, (celebració misses)	1708-1865	3
2.2.12 Celebració misses <i>Torn i taula</i>	XVII-XVIII	25
2.2.13 Apuntadoria	XVI-XX	31
2.2.14 Liber servitutum ⁵	1548-1873	18
2.2.15 Pla Parroquial i pla Catedral	XVIII-XIX	3
2.2.16 Índexs antics de documents	XIV-XVIII	6
2.2.17 Colecció d'en Francesc Sallés ⁶	XVIII	15

⁴ Manual notarial propi del Capítol el qual inscriu actes notariais i contractes d'arrendament dels seus béns.

⁵ Registre de torns dels canonges als serveis litúrgics de la Catedral.

⁶ Francesc Sallés i Rius, originari de Vic, va ser canonge d'Urgell els anys 1707-1738 (any en què morí). És l'autor de nombrosos escrits, 15 llibres, sobre les activitats del Capítol Catedralici i de l'Església d'Urgell. Va redactar índexs de conclusions capitulars, extractes i còpies de documents. Escrigué sobre les particularitats i l'organització del Capítol, la col·lació de Beneficis i el govern de l'entitat capitular. Copià dos llibres de consuetes. Cf. Enric Moliné Coll, "Els llibres de Francesc Sallés sobre el Capítol d'Urgell (1707-1738)". *Urgellia*, 16 (2006-2007), p. 675-709.

2.3 Activitats Econòmiques	DATA	NÚMERO
2.3.1 Capbreus de diverses poblacions	1390-1818	85
2.3.2 Llibres de feus ⁷	XIV-XVI	5
2.3.3 Feus d'Urgell		
als registres de Pere Tragó ⁸	XV-XVI	6
2.3.4 Llevadors de censals	1456-1855	61
2.3.5 Racional	1505-1785	21
2.3.6 Liber Archivi ⁹	1455-1868	14
2.3.7 Grossa	1566-1857	15
2.3.8 Menuda	1531-1771	18
2.3.9 Distribucions Fundació		
bisbe Despés ¹⁰	1513-1771	14
2.3.10 Excusat	1575-1856	23
2.3.11 Subsidi de Quarta	1653-1787	15
2.3.12 Receptoria de censos (i càrrega)	1592-1835	32
2.3.13 Llevador de causes pies	1550-1863	20
2.3.14 Comptes síndics de Barcelona	1577-1780	9
2.3.15 Altres llibres de comptes	1460-1936	40

⁷ Relacions de documents, censos i censataris.

⁸ Pere Tragó, notari a La Seu d'Urgell entre 1488 i 1548, va compondre aquesta col·lecció de llibres dedicada a feus d'Urgell. Contenen anotacions sobre els documents de la creació de feus i sobre els seus censos i censataris. Estan distribuïts per poblacions. Pere Tragó és l'autor del llibre *Spill manifest de totes les coses del cop comdat de Castellbò*. Originari de Castellbò, va morir el 20 d'abril del 1548.

⁹ Llibre major de comptabilitat del Capítol.

¹⁰ Fundació del bisbe Joan Despés (1515-1530) a favor dels canonges que contribuïa amb les seves gratificacions en forma de menuda.

2.4 Manuals diversos	DATA	NÚMERO
2.4.1 Manuals notarians	1303-1618	168
2.4.2 Manuals de testaments	1287-1412	6
2.4.3 Inventari expolis episcopals	1415-1694, 1851	1
2.5 Obra de la catedral	DATA	NÚMERO
2.5.1 Llibres de l'obra	1406-1855	25
2.6 Obres pies	DATA	NÚMERO
2.6.1 Almoïna	1550-1885	8
2.6.2 Fundacions	XVII-XVIII	18
2.6.3 Confraries	1613-1883	5
2.7 Actes processals	DATA	NÚMERO
2.7.1 Enquestes per poblacions	1483-1763	18
2.7.2 Processos jurisdicció poblacions	1383-1706	28
2.7.3 Processos adjudicació Beneficis	XVI-XVII	13
2.7.4 Processos entre Capítol i Comunitat de Beneficiats de la Pietat	1498-1700	3
2.7.5 Enquestes per a la segregació d'Urgell en favor de la diòcesi de Solsona	1605	1
2.7.6 Altres processos	1522-1819	16
2.8 Litúrgia	DATA	NÚMERO
2.8.1 Llibres litúrgics, missals i rituals	XVI-XVIII	50

2.9 Música	DATA	NÚMERO
2.9.1 Volums gran format	XV-XVIII	18

2.10 Biblioteca antiga ¹¹	DATA	NÚMERO
2.10.1 Còdexs	X-XVI	152
2.10.2 Incunables	1450-1500	105

3. LLIGALLS

3.1 Instruments jurídics	DATA	NÚMERO
3.1.1 Testaments	1287-XIX	11
3.1.2 Capítols matrimonials	XV-XIX	7
3.1.3 Contractes	XIV-XVIII	2
3.1.4 Inventaris	XIV-XVI	11
3.1.5 Protestes	XIV-XV	13
3.1.6 Instruments jurídics varis, compres, dèbits i altres notariais	XIV-XIX	38

3.2 Cartes	DATA	NÚMERO
3.2.1 Correspondència ¹²	1500-XX	75

¹¹ Consultar l'obra publicada *Catálogo de los manuscritos jurídicos de la Biblioteca Capitular de La Seu d'Urgell*, 2009, Antonio García García.

¹² Cartes originals rebudes pel Capítol.

3.3 Activitats del Capítol	DATA	NÚMERO
3.3.1 Estatuts del Capítol	XVII-XIX	1
3.3.2 Processos de Visita Seu Vacant	XVI-XIX	2
3.3.3 Butlles, estatuts, reglaments	XIV-XIX	2
3.3.4 Pla parroquial	XVI-XVIII	2
3.3.5 Actes Capitulars, quaderns	1329-XX	5
3.3.6 Formularis jurídics	XIX	7
3.3.7 Visites catedral	XVI-XVIII	1
3.3.8 Visites pastorals	XVI-XVIII	2
3.3.9 Poblacions jurisdicció capitular	XIV-XIX	35
3.3.10 Beneficis	XIV-XIX	14
3.3.11 Fundacions de misses	XV-XIX	3
3.3.12 Causes Pies	XVI-XIX	2
3.4 Litúrgia	DATA	NÚMERO
3.4.1 Quaderns de litúrgia	XVII-XX	15
3.5 Documents especials	DATA	NÚMERO
3.5.1 Calaix del Bisbe i Capítol	XVI-XVII	4
3.5.2 Calaix del Capítol i la Ciutat	XVI-XVIII	2
3.5.3 Calaix del Capítol i Beneficis	XV-XIX	1
3.5.4 Calaix Notaris del Capítol	XVI-XVII	2
3.5.5 Calaix del Precentor	XIV-XIX	2
3.5.6 Calaix Ardiaconat Andorra i Berga	XIV-XVII	1
3.5.7 Calaix de Sant Ot	XVII-XVIII	2
3.5.8 Calaix del Governador	XVI-XVIII	2
3.5.9 Calaix del Magistral	XVI-XIX	2

3.5.10	Calaix Subsidi	XVI-XIX	8
3.5.11	Calaix del Lectoral	XVI-XIX	1
3.5.12	Calaix del Penitenciari	XVII-XIX	2
3.5.13	Calaix del Marmessor	XV-XIX	1
3.5.14	Calaix Episcopologi	XIV-XX	1
3.5.15	Calaix Seu Vacant	XIV-XIX	4
3.5.16	Calaix Impresos	XIX	3
3.5.17	Calaix Sagristia	XIV-XVIII	1
3.5.18	Calaix Almoïna	XVII-XVIII	2
3.5.19	Calaix del Jutge del Breu	XVI-XVIII	1
3.5.20	Calaix del Novè i Excusat	XVIII-XIX	9
3.5.21	Calaix Major	XVI-XIX	2
3.5.22	Calaix Unions	XVII-XVIII	2
3.5.23	Calaix de Causes Pies	XIV-XIX	1
3.5.24	Colector d'Expolis i Vacants	XIV-XVIII	1
3.5.25	Jesuïtes	XIX	1

3.6 Activitats econòmiques		DATA	NÚMERO
3.6.1	Estaduries i arrendaments	XIV-XIX	24
3.6.2	Salaris dels capitulars	XVI-XIX	1
3.6.3	Subsidis	XVI-XIX	5

3.7 Actes processals		DATA	NÚMERO
3.7.1	Registre de la Cúria Judicial	1523-1574	1
3.7.2	Segregació d'Urgell		
	a favor de la diòcesi de Solsona	XVII	2
3.7.3	Processos Varis	XIV-XVIII	105

3.8 Música	DATA	NÚMERO
3.8.1 Fons Catedral	XVIII-XIX	20
3.8.2 Fons "Seminari"	XVIII- XIX	3
3.8.3 Fons segle XX	XX	13

3.9 Estudis arxivers	DATA	NÚMERO
3.9.1 Publicacions Mn. Pere Pujol	XX	4
3.9.2 Fons Joaquim Areny de Plandolit	XIX	5

4. COMUNITAT DE PREVERES DE LA PIETAT

	DATA	NÚMERO
4.1.1 Conclusions i actes	XIV-1853	10
4.1.2 Estatuts i reglaments	XVII-XIX	2
4.1.3 Receptoria major	1617-1768	16
4.1.4 Racional	1696-1801	2
4.1.5 <i>Esmersos</i> , dipòsits	1732-1831	2
4.1.6 Llibres comptes entrades i sortides	1564-1867	4
4.1.7 Capbreus de rendes i censals	1486-1675	5
4.1.8 Llevadors de censals	1500-1850	13
4.1.9 Llibre de comptes Antonio Janer	1596	1
4.1.10 Correspondència	XV-XIX	6
4.1.11 Agent de Roma (causes comunitat)	1695-1699	1
4.1.12 Misses de Torn i conventuals	1525-1756	5
4.1.13 Llibres de dipòsits de forasters	1700-1832	4

5. SANTUARI DE CALDES DE BOÍ

	DATA	NÚMERO
5.1.1 Pergamins ¹³	XIII-XIV	13
5.1.2 Quaderns ¹⁴	1190-1368	2
5.1.3 Constitucions de la Confraternitat	1752	1
5.1.4 Comptes del Santuari, Inventari	1829-1830	1
5.1.5 Escriitures i altres documents	XIX	1

¹³ Tretze pergamins que formen part de la col·lecció dels 24 transcrits als quaderns.

¹⁴ Conté l'inventari i la transcripció de 24 pergamins (1190-1368) així com la defensa de l'abat de N. Sra. de Caldes, Dr. Farrero, en causa instada contra ell, per un Procés de Visita.

Fig. 3 y 4 L'Anunciació i El Naixement de Jesús.

II. ARXIU DIOCESÀ D'URGELL, ADU

1. CÚRIA ADMINISTRATIVA

1.1 Govern de la Diòcesi	DATA	NÚMERO
1.1.1 Registres de Cúria	1296-1853	156
1.1.2 Comunicacions	1834-1911	18
1.1.3 Reials Ordres i altres documents	1708-1935	73
1.1.4 Decrets	1854-1877	2
1.1.5 Llicències	XVIII-1880	6
1.1.6 Despatxos i Títols	1853-1922	33
1.2 Exempts Andorra, Cerdanya i Vall d'Aran	DATA	NÚMERO
	XVIII-XIX	4
1.3 Expedients governatius	DATA	NÚMERO
	1765-1919	86
1.4 Correspondència rebuda	DATA	NÚMERO
1.4.1 Cartes a la Cúria	XVIII-1969	30
1.4.2 Cartes al Bisbe	1711-1968	9

2. PERSONES JURÍDIQUES

2.1 Processos de Visites	DATA	NÚMERO
2.1.1 Llibres de Visita	1575-1758	3
2.1.2 Caixes processos de visita	1611-1888	5
2.1.3 Visites arxiprestals	XX	10

2.2 Informe Parroquial	DATA	NÚMERO
2.2.1 Estat parroquial	XVIII-XX	5
2.2.2 Informe en acabar la Guerra Civil	1939	2
2.2.3 Expedients reparació de temples	XIX-XX	9
2.3 Pla Parroquial	DATA	NÚMERO
2.3.1 Treballs preparatoris i enquestes	1685-1904	18
2.3.2 Pla Parroquial	1904	8
2.4 Capítol de la Catedral i Beneficiats	DATA	NÚMERO
	XIX	1
2.5 Causes Pies	DATA	NÚMERO
	1743-1898	1
2.6 Seminari	DATA	NÚMERO
2.6.1 Documentació Seminari	1718-XX	4
2.6.2 Schola Cantorum	XX	40
2.7 Santuaris	DATA	NÚMERO
2.7.1 Santuari de Núria	1601-XX	24
2.7.2 Sant Joan de l'Erm	XVII	1
2.7.3 Santuari de Caldes de Boí	XVIII-XIX	2

2.8 Ordes Religioses	DATA	NÚMERO
2.8.1 Sagrada Família	XIX-XX	18
2.8.2 Missioneres Claretianes de M. Immaculada	XIX-XX	4
2.8.3 Clarises de Balaguer	XVIII-XX	3
2.8.4 Companyia de Maria ¹⁵	XIX-XX	3
2.8.5 Sant Àngel Custodi de Puigcerdà	XIX-XX	1
2.8.6 Carmelites de la Caritat	XIX-XX	1
2.8.7 Carmelites Descalces de Puigcerdà	XIX-XX	2
2.8.8 Franciscans	XVIII-XX	1
2.8.9 Escola Pia de Peralta de la Sal	XX	1
2.8.10 Altres congregacions	XVII-XX	9
2.8.11 Estadística	XIX-XX	1

3. PERSONES FÍSQUES

3.1 Clero	DATA	NÚMERO
3.1.1 Llibre de personal	1853-1891	1
3.1.2 Estadístiques de personal	XIX-XX	5
3.1.3 Expedients de residència	1774-1917	3
3.1.4 Dispenses de residència	XIX-XX	2

3.2 Concursos	DATA	NÚMERO
	1790-1929	70

¹⁵ Col·legi de "la Enseñanza"

3.3 Adjudicació de Beneficis	DATA	NÚMERO
------------------------------	------	--------

XVI-1906	40
----------	----

3.4 Examens de Sínode	DATA	NÚMERO
-----------------------	------	--------

1801-1942	15
-----------	----

3.5 Conferències Arxiprestals	DATA	NÚMERO
-------------------------------	------	--------

1858-1961	25
-----------	----

4. SAGRAMENTS

4.1 Expedients d'ordes	DATA	NÚMERO
------------------------	------	--------

1649-1935	323
-----------	-----

4.2 Dispenses Matrimonials	DATA	NÚMERO
----------------------------	------	--------

1602-1972	245
-----------	-----

4.3 Expedients de Llibertat	DATA	NÚMERO
-----------------------------	------	--------

1710-1910	7
-----------	---

4.4 Proclames i Llicències	DATA	NÚMERO
----------------------------	------	--------

1710-1961	71
-----------	----

4.5 Expedients Matrimonials	DATA	NÚMERO
-----------------------------	------	--------

XX	156
----	-----

4.6 Duplicats Partides (Bisbe Caixal)	DATA	NÚMERO
---------------------------------------	------	--------

1852-1871	44
-----------	----

4.7 Entaules i esmenes de Partides	DATA	NÚMERO
------------------------------------	------	--------

XIX-XX	20
--------	----

5. CÚRIA JUDICIAL

5.1 Processos varis	DATA	NÚMERO
	XV-XX	244
5.2 Processos matrimonials	DATA	NÚMERO
	XIV-XX	12

6. ADMINISTRACIÓ ECONÒMICA

6.1 Mensa Episcopal "Capbreus, altres drets"	DATA	NÚMERO
	1483-1807	1
6.2 Redenció de censals i censos	DATA	NÚMERO
	XVIII-XIX	3
6.3 Comptes de l'Habilitació Diocesana	DATA	NÚMERO
	XVIII-XIX	123
6.4 Novè	DATA	NÚMERO
	XIX	4
6.5 Fundacions	DATA	NÚMERO
	1828-1920	2
6.6 Pressupostos	DATA	NÚMERO
	XIX-XX	13
6.7 Comptes Parroquials	DATA	NÚMERO
	XVI-XX	66

6.8 Correspondència	DATA	NÚMERO
---------------------	------	--------

6.8.1 Cartes a la Cúria	1711-1968	20
6.8.2 Cartes a bisbes	1700-1968	9

6.9 Delmes	DATA	NÚMERO
------------	------	--------

XVI-XIX	5
---------	---

7. INSTRUMENTS JURÍDICS

7.1 Testaments i marmessors	DATA	NÚMERO
-----------------------------	------	--------

XVIII-XX	8
----------	---

7.2 Escriitures públiques de compra i venda	DATA	NÚMERO
---	------	--------

XVIII-XIX	2
-----------	---

7.3 Capítols matrimonials	DATA	NÚMERO
---------------------------	------	--------

XVII-XIX	3
----------	---

8. CULTE PÚBLIC

8.1 Autenticació de relíquies dels sants	DATA	NÚMERO
--	------	--------

1786-XXI	2
----------	---

8.2 Processos de Beatificació i Canonització	DATA	NÚMERO
--	------	--------

8.2.1 Dominics

8.2.1.1 Pere de la Cadireta	1865-1867	1
8.2.1.2 Ponç de Planès	1865-1867	1
8.2.1.3 Bernat de Travesseres	1865-1867	1

8.2.2 Josep Oriol	1897	1
-------------------	------	---

8.2.3 Mare Anna Maria Janer Anglerill	XX	2
---------------------------------------	----	---

8.2.4 Màrtirs Guerra Civil espanyola	XX	46
--------------------------------------	----	----

8.3 Goigs	DATA	NÚMERO
	XIX-XX	6

9. BIBLIOTECA DIOCESANA

9.1 Còdexs	DATA	NÚMERO
	XV	2

9.2 Incunables	DATA	NÚMERO
	XV	26

10. FONS DELS DOMINICS

10.1 Pergamins	DATA	NÚMERO
	1257-1574	56

10.2 Instruments Jurídics	DATA	NÚMERO
	XIII-XVIII	26

10.3 Llibre de l'Arxiu	DATA	NÚMERO
	1789	1

10.4 Llibres impressos ¹⁶	DATA	NÚMERO
	XVI-XVII	48

¹⁶ Són una part dels llibres impresos dels Dominics que primerament van ser recollits per la Biblioteca Episcopal i que després van passar a l'Arxiu Diocesà.

III. ARXIU PARROQUIALS D'URGELL, APU

1. ARXIU PARROQUIALS

1.1 PERGAMINS DE PARRÒQUIES	DATA	NÚMERO
1.1.1 Sanaüja ¹⁷	1.169-1629	698
1.1.2 Guissona ¹⁸	1040-1705	874
1.1.3 Organyà ¹⁹	943-1564	183

1.2 ARXIU PARROQUIALS ²⁰

A	Albesa	Altron
Abella de la Conca	Alentorn	Alzina
Adraén	Alins	Anàs
Adrall	Alinyà	Anserall
Age	All	Ansovell
Agramunt ²¹	Alòs	Anyà
Aguilar	Alòs de Balaguer	Aramunt
Aidí	Alp	Arànsers
Ainet de Besan	Altès	Aransís
Alàs	Altet	Araós

¹⁷ Col·lecció de pergamins procedent de la Comunitat de Preveres de Sanaüja.

¹⁸ Pergamins originaris de la canònica de Guissona.

¹⁹ Pergamins pertanyents a la canònica d'Organyà la col·lecció dels quals es custodien a la Biblioteca de Catalunya. Els conservats a l'APU, però, van quedar a la mateixa parròquia fins que van ser ingressats juntament amb altres documents parroquials.

²⁰ Per a conèixer els registres sacramentals específics que es conserven de cada parròquia i de les seves sufragànies, consulteu el llistat detallat disponible a la pàgina web.

²¹ Conté una sèrie de música dels segles XVI-XVIII.

Aravell	Basturs	Cabdella
Arcalís	Bausen	Cabó
Arcavell	Bellcaire d'Urgell	Calbinyà
Àreu	Bellestar	Camarasa
Argentera-Gàrzola	Bellfort	Campelles
Argolell	Bellmunt d'Urgell	Canejan
Aristot	Bellveí	Cardet
Arres	Bellver de Cerdanya	Caregue
Arró	Bellver de Sió	Casariih
Arrós	Bellví	Casau
Arròs	Benavent	Castellbò
Ars	Benòs-Begòs	Castellciutat
Arsèguet	Berrós Jussà	Castellnou de Calcorze
Artedó	Bescaran	Castellserà
Artesa de Segre	Betlan	Cerc
Arties	Betren	Civís
Asnurri	Biscarri	Claravalls
Astell	Boí	Claverol
Aubèrt	Bóixols	Coborriu
	Boldís	Coll de Nargó
B	Boldú	Colldelrat
Baén	Bolvir	Concabella
Bagergue	Borén	Conques
Baixasca	Bossòst	Coscó
Balaguer	Bruguera	Covet
Baldomar	Burg	Cubells
Baltarga	Butsènit d'Urgell	
Bar		
Barbens	C	D
Barruera	Cabanabona	Das

Donzell

Durro

E

El Canós

El Pla de St. Tirs

El Poal

El Puig de Rialb

El Pujalt

El Tarròs

El Tossal

El Vilar

Eller-Cortàs

Els Arcs

Enviny

Erill la Vall

Erinyà

Eroles

Es Bòrdes

Escalarre

Escaló

Escart

Escunhau

Espot

Espui

Estac

Estáis

Estamariu

Estaon

Esterri d'Àneu

Esterri de Cardós

Estoll

F

Farrera de Pallars

Fígols d'Organyà

Figuerola d'Orcau

Figuerola de Meià

Florejacs

Folquer-Comiols

Fontllonga

Foradada

Fórnols de Cadí

Fustanyà

G

Garòs

Gausac

Gavarra

Gavet

Ger

Gerb

Gerri de la Sal

Gessa

Gósol

Gra

Gualter

Guàrdia de

Noguera

Guils de Cerdanya

Guissona

H

Hostafrancs

Hortoneda de la
Conca

I

Isavarre

Isil

Isona

Isòvol

Ivars d'Urgell

J

Jou

L

La Bastida
d'Hortons

La Bastida de Sort

La Figuerosa

La Fuliola

La Guàrdia d'Urgell

La Plana

La Parròquia
d'Hortó

La Pobla de Segur

La Pobleta de
Bellveí

La Portella

La Ràpita

La Sentiu de Sió

La Seu d'Urgell

La Torre de Cabdella
La Torre de Rialb
La Valldan
La Vansa
Les
Les Avellanes
Les Pallargues
Les Pereres
Les Ventoses
Linyola
Lladorre
Lladrós
Llagunes
Llavorsí
Lles de Cerdanya
Llessui
Llimiana
Llívia
Llordà
Lluçars

M

Mafet
Malmercat
Martinet
Menàrguens
Meranges
Mont
Montanissell
Montardit

Montargull
Montclar d'Urgell
Montcorbau
Montcortès de Pallars
Montellà del Cadí
Montenartró
Montesclado
Montfalcó d'Agramunt
Montferrer
Montgai
Montmagastre
Mont-roig de Segarra
Mont-ròs
Montsonís-Salgar
Moror
Mosoll
Mur
Músser

N

Nevà
Norís
Noves de Segre

O

Oliana
Oliola
Olopte
Olp

Orcau
Organyà
Os de Civís
Oveix

P

Palau de Noguera
Palau de Rialb
Pallerols de Rialb
Palou de Florejacs
Pardines
Pedra-Bor
Pelagalls
Penelles
Peramea
Peramola
Pessonada
Pi
Planoles
Ponts
Pradell de Sió
Prats i Sansor
Preixens
Prullans
Puigcercós
Puigcerdà
Puigverd
Puigverd d'Agramunt
Pujol

Q

Queixans

Queralbs

R

Rialp

Ribelles

Ribera de Cardós

Ribes de Freser

Riu

Roní

Rubió

S

Saga

Salardú

Salàs de Pallars

Sallent

Sanaüja

Sanavastre

Saneja

Sant Esteve de la Sarga

Sant Joan de Vinyafrescal

Sant Llorenç de Montgai

Sant Martí de Canals

Sant Miquel de la Vall

Sant Romà d'Abella

Sant Salvador de Toló

Sant Serni

Santa Eugènia de Nerellà

Santa Linya

Santa Llúcia de Tragó

Santa Maria de Meià

Santa Maria Montmagastrell

Sarroca de Bellera

Saurí

Sedó

Selvanera

Senterada

Seró

Son

Sorpe

Sorre

Sort

Surp

Surri

Suterranya

T

Talarn

Talltendre-Ordèn

Talltorta

Tartareu

Taüll

Taús

Tavascan

Térmens

Tírvia

Tiurana-Solers

Tor

Tornabous

Tòrrec

Torrefeta

Toses

Tost

Tredòs

Tremp

Tudela

Tuixén

U

Unarre

Unha

Urtx

Urús

V

València d'Àneu

Valldarques

Vallfogona de Balaguer

Vall-Ilebrera

Vallverd d'Urgell

Ventajola

Ventolà

Vernet

Vielha

Vila

Vilac

Vilallobent

Vilamitjana

Vilamitjana del
Cantó

Vilamós

Vilamur

Vilanova de Banat

Vilanova de l'Aguda

Vilanova de la Sal

Vilanova de Meià

Vilaplana

Vilves

6. NOTES SOBRE ALGUNS FONS

NOTES ACU

- **ACU: Sèrie 2.2.6 Correspondència:** és un copiador de cartes que el Capítol dirigia a diverses persones o autoritats. Són comunicacions enviades a alcaldes de poblacions de la jurisdicció capitular, a d'altres entitats o persones particulars. A més, hi ha cartes remeses al bisbe, al degà, al síndic del Capítol que habitava en una altra ciutat o a algun altre membre del Capítol. A partir del segle XVII trobem també juntament amb aquests volums de copiadors de cartes, alguns altres que contenen les cartes originals dirigides al Capítol, les quals van ser posteriorment enquadernades en format de volum.

- **ACU: Sèrie 2.4.1 Manuals notariais:** ens trobem amb els diversos llibres del notariat de la ciutat de La Seu d'Urgell els quals comencen a la segona meitat del segle XIII. Corresponen a la notaria de la parròquia de Sant Ot, la catedral. En aquella època els rectors de cada església parroquial exercien de notaris. Així, amb el transcurs del temps es va anar generant aquest fons notarial en diversos volums. L'any 1538 la notaria de Sant Ot es va unir al Capítol, fet que explica per què aquests protocols notariais van ingressar a l'ACU. Tots els protocols generats des del segle XVII en endavant van ser dipositats a l'Arxiu Provincial de Lleida. Per aquest motiu l'ACU només custodia els volums conservats del notariat de la ciutat de La Seu d'Urgell dels segles XIII a XVI. Queden, però, alguns manuals notariais de segles posteriors.

- **ACU: Sèrie 3.5 Documents especials:** el notari Pedro Tragó, qui als segles XV-XVI va estudiar els fons arxivístics de l'ACU, descriu en les nombroses anotacions i índexs com era l'ordenament d'aquest Arxiu en aquesta època. Estava dividit en diverses caixes cadascuna de les quals contenia nombrosos sacs. Dins dels mateixos es trobaven els plecs. Alguns agrupaven documentació pròpia dels oficis i dignitats capitulars.

Al segle XVIII la major part de la documentació de l'ACU estava custodiada en uns armaris de fusta bellament decorats. Al seu interior hi havia diversos calaixos que contenien de manera ordenada la documentació de l'Arxiu. Durant la Guerra Civil, com hem indicat anteriorment, tota la documentació d'aquest Arxiu va ser dipositada en bloc a la Biblioteca de Catalunya. Un cop finalitzat el conflicte, els fons van ser reintegrats a l'ACU. Aquesta és la raó per la qual l'organització actual conserva algunes sèries amb la nomenclatura antiga de calaixos, ja que era la designació que posseïen antigament. La documentació té relació amb la pròpia d'oficis i dignitats capitulars.

NOTES ADU

- **ADU: Sèrie 1.1.1 Registres de Cúria:** aquesta sèrie recull en llibres enquadernats activitat del bisbe i especialment la de la seva Cúria. Conté la diversitat d'actes emanats de la mateixa. A partir de l'any 1853, el bisbe Josep Caixal i Estradé va diversificar els actes Curials i va crear noves sèries: Comunicacions, Reials Ordres i altres documents (aquesta ja havia estat creada pel bisbe Francisco Antonio de la Dueña i Cisneros, 1797-1817), Decrets , Llicències, Despatxos i títols.

- **ADU: Sèrie 1.1.2 Comunicacions:** són els escrits que el bisbe transmet a autoritats nacionals o locals i també als preveres, siguin rectors de parròquies, beneficiats o sacerdots amb altres càrrecs.

- **ADU: Sèrie 1.1.3 Reials Ordres i altres documents:** escrits que arriben al bisbe provinents d'una autoritat nacional o de la Cúria Romana i també d'alguna autoritat local o rector de parròquia. La present sèrie la inicià el bisbe Francisco Antonio de la Dueña i Cisneros (1797-1817) encara que el primer volum de la mateixa recull documentació dels anys 1765 a 1795 corresponent a l'episcopat anterior al seu.

- **ADU: Sèrie 1.2 Exempts Andorra, Cerdanya i Vall d'Aran:** tal com el bisbe Francisco Antonio de la Dueña i Cisneros adverteix al pròleg d'un volum de la sèrie anterior²², davant el desordre de la documentació que es custodiava a la Cúria va decidir crear noves sèries reunides en volums enquadernats. D'aquesta manera i com s'acaba de comentar al punt previ, va crear la sèrie Reials Ordres i altres documents. Va establir a més la sèrie d'Exempts, que conté alguns documents de les diverses ordes religioses de jurisdicció exempta (les quals al seu torn tenien jurisdicció sobre algunes parròquies de la diòcesi) i la sèrie Andorra, Cerdanya i Vall d'Aran, la qual conté informació sobre el Principat d'Andorra i documentació relativa a l'annexió a la diòcesi de Carcassona de les parròquies de l'Alta Cerdanya pertanyents a Urgell, i de la incorporació a Urgell de totes les parròquies de la Vall d'Aran, que formaven part fins aleshores de la diòcesi francesa de Comenge.

²² ADU, 1.1.3. Sr. Dueña i Cisneros, Reials Ordres i altres documents. 1765-1795, UI 166, p. 1.

- **ADU: Sèrie 1.3 Expedients governatius:** agrupa totes les peticions provinents de les parròquies, amb les quals es genera el corresponent expedient governatiu. Vénen classificades per anys i estan agrupades segons els arxiprestats als quals pertanyen.

- **ADU: Sèrie 2.1.1 Llibres de Visita:** es tracta de tres volums. El primer correspon a la Visita de 1575-1576. Els altres dos volums contenen la visita efectuada l'any 1758, la qual és la més completa quant als informes recopilats i pel que fa a la quantitat de parròquies en què es van dur a terme. La resta de visites que custodia aquest Arxiu estan recollides en lligalls, agrupats per segles.

- **ADU: Sèrie 2.6.1 Documentació Seminari:** la documentació de l'Arxiu del Seminari anterior a la Guerra Civil pràcticament no ha estat conservada a excepció d'alguna caixa solta. Després de la Guerra Civil van ingressar en aquest Arxiu algunes caixes de documentació recent.

- **ADU: Sèrie 2.6.2 Schola Cantorum:** aquesta sèrie conté nombrosos llibres de cants, llibres musicals impresos i també partitures i partícels, que van ser usades per la "Schola Cantorum" del Seminari. La documentació comença el 1950 quan es va iniciar aquesta institució i finalitza quan el Seminari va deixar de realitzar la seva funció com a tal en traslladar-se els seminaristes a la Universitat Eclesiàstica de Barcelona.

- **ADU: Sèrie 2.7.3 Santuari de Caldes de Boí:** conté dos capbreus. El primer del 9 d'octubre de 1672 sobre el Comtat d'Erill (Boí i Durro). El segon volum es tracta d'una còpia fragmentada del segle XVIII que conté el capbreu de Boí del 1672.

- **ADU: Sèrie 4.6 Duplicats Partides (Bisbe Caixal):** el bisbe Josep Caixal i Estradé (1853-1879) va ordenar als rectors que copiessin totes les partides sacramentals existents i que les ingressessin a l'Arxiu Diocesà. Aquesta prescripció episcopal va generar un fons de Duplicats sacramentals de totes les parròquies del bisbat corresponent als anys 1863 a 1871 aproximadament. Gràcies a aquesta pionera iniciativa, avui dia es conserven les partides dels anys esmentats de gairebé totes les parròquies²³. Especialment valuoses són els duplicats d'aquelles poblacions que durant la Guerra Civil van patir la desaparició de tota la seva documentació. El bisbe Caixal es va avançar amb aquesta prescripció a la que després tindria un caràcter universal a l'Església, l'any 1917²⁴.

²³ Amb l'excepció d'Artesa de Segre i 15 parròquies més annexionades a Urgell el 1956.

²⁴ Codi de Dret Canònic, Llibre V, Títol II, C. 1284§2,9.

7. DADES PRÀCTIQUES I SERVEIS

- ADREÇA:

Urgellensis Ecclesiae Archivaria
Parc del Cadí s/n
25700, La Seu d'Urgell
Lleida, Espanya

- TELÈFON:

+34 973 350 054

- ADREÇA ELECTRÒNICA:

arxiudiocesa@bisbaturgell.org

- CONTACTE:

Arxiver: Mn. Benigne Marquès i Sala
Tècnic d'arxiu: Josep Rábade i Fernández

- PÀGINA WEB:

<https://arxiubisbaturgell.wordpress.com/>

- COORDENADES:

Latitud: 42°21'27.0" N
Longitud: 1°27'45.0" E
[Obrir en Google Maps](#)

- HORARI:

Obert: de dilluns a divendres de 09:00 a 13:30.

Tancat: dissabtes, diumenges, festius nacionals i del 1 al 15 d'agost.
Festius autonòmics: 11 de setembre.
Festius locals: 20 de gener i 7 de juliol.
Festius mòbils: Dilluns i Dijous Sant, Dilluns de Pasqua i Festa Major (dilluns i dimarts posteriors al darrer cap de setmana d'agost).

- ACCESOS I TRANSPORT:

Estació d'autobusos de La Seu d'Urgell
Telèfon: 902 422 242

Aeroport Andorra-La Seu d'Urgell
Teléfono: 973 355 324

Aparcament públic gratuït més proper: [Obrir en Google Maps](#)

Accés per a persones amb mobilitat reduïda: Sí

- CONDICIONS I REQUISITS PER A L'ÚS I ACCÉS:

Restringit: Sí, amb reserva de cita prèvia a través del correu electrònic.

Acreditació: Mitjançant DNI o Passaport (Reial Decret 1266/2006 de 8 de novembre).

No es realitza entrega de documentació mitja hora abans del tancament.

- SERVEIS:

Sala d'investigadors: Sí

Número de llocs: 8

Número d'ordinadors: 4

Petició anticipada de documentació: No

Servei d'ajuda a la investigació: Sí

Biblioteca especialitzada: Sí

Catàleg de la biblioteca: No

Serveis de difusió:

Saló d'actes: Sí

Visites guiades: No

Aula didàctica: No

Serveis recreatius:

Botiga-llibreria: No

Restaurant, cafeteria, màquina: No

Lloguer d'espais per a ús de tercers: No

Serveis de reproducció:

Servei de reproducció documental: Sí
Servei de fotocòpies: Sí
Servei de microfilms: No
Servei de fotografies: No
Servei de reproduccions digitals: Sí

Serveis de conservació:

Taller d'enquadració: No
Control medioambiental: Sí
Taller de restauració: No
Laboratori fotogràfic-microfilm: No

Equipament:

Càmera analògica/digital de captura d'imatge fixa: Sí
Aparell lector/reproductor de microformes: No
Equip de captura/reproducció d'imatge en moviment i so: No
Equip de gravació/audició de registres sonors: No
Impressora: Sí
Escàner: Sí
Ordenadors ús intern: 4

Funcions informatitzades:

Forma part del Sist. Integral de Gestió Arxivística Estatal?: No
Estan les funcions informatitzades?: Sí
Gestió d'usuaris: Sí
Descripció de fons: Sí
Pàgina Web: Sí
Portal de difusió arxivística: No
Accés Inventari: No

URGELLENSIS
ECCLESIAE
ARCHIVIA